

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ

Гольденберг Ю.М., Борисова З.О., Петров Є.Є.

Основним завданням кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб є навчання студентів методам і навичкам обстеження хворих із оцінкою виявлених симптомів і синдромів. Саме цій кафедрі належить найвідповідальніша роль у формуванні майбутнього лікаря, який володіє всім арсеналом різноманітних діагностичних прийомів. Знання на заняттях засвоюються і перетворюються в уміння тільки в тому випадку, якщо вони засвоюються у процесі активної самостійної діяльності. А для цього потрібна достатня мотивація. Добре відомо, що в навчальній роботі потрібно не «підносити» готові істини, а навчати студентів їх знаходити. Тому велике значення ми надаємо самостійній роботі студентів у палатах, кабінетах функціональної діагностики, в лабораторії під контролем викладача.

Уміння провести опитування, зібрати і оцінити анамнез, застосовувати практичні навички перкусії, аускультації, пальпації, лабораторних та інструментальних обстежень із дотриманням при цьому деонтологічних принципів залишаються із студентом, а потім і з лікарем усі роки його роботи і служать відправним пунктом для вирішення найскладніших діагностичних ситуацій.

Для цього, починаючи з перших занять, студенти спочатку один на одному, а потім на хворих засвоюють фізичні методи обстеження: пальпацію, перкусію, аускультацію. Для їх твердого і усвідомленого засвоєння значна частина навчального часу відводиться заняттям

безпосередньо біля ліжка хворого. На кафедрі створені спеціальні алгоритми виконання практичних навичок. Заключна атестація рівня практичних навичок планується перед перевідним іспитом і проводиться завідувачем кафедри та доцентом.

Нині у практиці підготовки спеціалістів у вузах використовується метод проблемного навчання, коли викладач на заняттях не подає готові істини, а спонукає студентів до пошуку самостійних шляхів вирішення поставленої задачі, у процесі якої учні набувають нових знань і нового досвіду. Елементи проблемного навчання використовуються на практичних заняттях в умовах максимальної самостійності студентів. Після вивчення певного розділу, наприклад, фізичних методів дослідження органів дихання, студенти отримують хворих для курації, під час якої демонструють викладачеві і всій групі студентів ступінь засвоєння методики фізичної діагностики та інтерпретують отримані дані. На цьому ж занятті 15-20 хвилин відводиться на вирішення карт-задач із фізичних методів дослідження системи органів дихання (всього на кафедрі є понад 100 задач із різних розділів).

На подібному занятті студент є не стільки об'єктом навчання, скільки активно діючим суб'єктом навчального процесу.

У підготовці сучасного спеціаліста будь-якого профілю всезростаючого значення набуває залучення студентів до навчально-дослідної роботи (НДРС). НДРС - одна з форм проблемного навчання. Участь у НДРС сприяє більш міцному засвоєнню студентами навчального матеріалу, набуттю нових теоретичних навичок, умінню творчо підходити до роботи.

На нашій кафедрі з метою поглиблення знань працює науковий студентський гурток. Роботи студентів у

співавторстві з викладачами публікуються в журналах, у матеріалах конференцій.

Нині в загальній системі навчання велика роль відводиться навчально-дослідній роботі студентів (УДРС). Особливо велике виховне значення УДРС має тоді, коли вимагає для свого рішення творчих зусиль. На нашій кафедрі УДРС проводиться у таких формах як конкурс на краще написання історії хвороби, самостійний аналіз результатів фізичних, лабораторних та інструментальних методів дослідження, навчальні реферативні роботи, виготовлення навчальних стендів, відеофільмів, слайдів.

Протягом ряду років УДРС на нашій кафедрі проводилася і під час літньої виробничої практики у вигляді тематичних конференцій, виготовлення санітарних бюлетенів.

Особлива увага звертається нами на організацію позааудиторної роботи студентів. Вона передбачає підготовку до практичних занять, написання рефератів із УДРС з окремих запланованих тем, оформлення навчальної історії хвороби, самостійне вивчення матеріалу з тем, указаних у робочій програмі.

Для допомоги студентам на кафедрі підготовлені методичні рекомендації з усіх тем, 6 методичних рекомендацій із грифом Центрального методичного кабінету видані типографським способом (зокрема «Схема клінічного обстеження хворих і написання історії хвороби»).

Для контролю знань студентів підготовлені тести вхідного, поточного і підсумкового контролю рівня знань. Визначення рівня знань студентів з основних розділів дисципліни проводиться на комп'ютері, для чого розроблена комп'ютерна програма, яка містить 901

тестове завдання.

У цілому все це дає можливість удосконалювати педагогічний процес, перейти від інформативного і репродуктивного методу дослідження до самоврядуваної пізнавальної діяльності студентів, яка сприяє розвитку у них творчої активності, кращих якостей спеціаліста-медика.